

Stiftelsesklagenemnda

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2024/1674

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse av krav om dekning av sakskostnader etter lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 36.

Kravet er framsatt av advokat Rune Berg (heretter også advokaten) på vegne av Stiftelsen Byggfag (heretter også stiftelsen). Grunnlaget for kravet er Stiftelsesklagenemndas vedtak 28. oktober 2024 der nemnda omgjorde Stiftelsestilsynets vedtak om å avslå stiftelsens søknad om endring av stiftelsens vedtekter (saksnummer 2024/1149).

Spørsmålet i saken er om vilkårene for dekning av sakskostnader etter forvaltningsloven § 36 er oppfylt.

1 Stiftelsesklagenemndas kompetanse og sammensetning

Etter forvaltningsloven § 36 tredje ledd avgjør Stiftelsesklagenemnda spørsmålet om dekning av sakskostnader i saker der nemnda treffer endelig vedtak i klagesaken.

Ved Stiftelsesklagenemndas behandling og avgjørelse av klagen deltok lederen Gudmund Knudsen og medlemmene Kamilla Silseth og Henning Sollid.

2 Sakens bakgrunn i hovedtrekk

Stiftelsesklagenemnda omgjorde i vedtak 28. oktober 2024 Stiftelsestilsynets vedtak av 7. juni 2024 om å avslå søknad fra Stiftelsen Byggfag om endring av vedtektene og godkjente de vedtektsendringene det var søkt om.

I e-post 30. oktober 2024 krevde advokat Rune Berg på vegne av stiftelsen, dekning av totalt 58 000 kroner i advokatkostnader. Beløpet omfatter også merverdiavgift på honoraret. Advokat Berg er også styremedlem i stiftelsen. Under saksforberedelsen ba Klagenemndssekretariatet i brev 31. oktober 2024 om ytterligere dokumentasjon. Sekretariatet spurte om Rune Berg arbeidet med klagesaken som styremedlem eller om han var engasjert som advokat. Sekretariatet ba samtidig om en eventuell oppdragsavtale og spesifisert timeliste.

I e-post 7. november 2024 opplyser advokat Berg at han verken er ansatt som konsernadvokat eller på annen måte ansatt i Stiftelsen Byggfag. Berg opplyser videre at stiftelsen ikke har lønnede ansatte. Styremedlemmene mottar nærmest et symbolsk styrehonorar på 4 000 kroner per år. Som styremedlem i stiftelsen mottar han den samme summen. I e-posten opplyser advokat Berg videre at dersom stiftelsen har behov for juridisk bistand, engasjerer den advokat utenfra. Tidvis er dette advokat Berg, men som oftest andre advokater. I denne saken valgte stiftelsen å engasjere advokat Berg ettersom andre advokater har nesten dobbelt så høy timepris, og dessuten ofte bruker mer tid.

Det framgår av timelisten at advokat Berg har arbeidet ■■■ timer med klagesaken til en timepris på ■■■ kroner eksklusiv merverdiavgift.

Advokat Berg sendte i e-post 18. november 2024 til Klagenemndssekretariatet inn signert oppdragsavtale og faktura for advokathonoraret.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Stiftelsesklagenemnda holdt nemndsmøte og avgjorde saken 4. desember 2024.

3 Stiftelsesklagenemndas syn på saken

Som utgangspunkt må en part selv dekke egne kostnader ved behandlingen av en forvaltningssak. I forvaltningsloven § 36 er det imidlertid gitt en særregel om kostnadsdekning på visse vilkår. Dersom vilkårene er oppfylt «skal» partens sakskostnader dekkes.

Det følger av forvaltningsloven § 36 første ledd at retten til å få dekket sakskostnader gjelder der *«et vedtak blir endret til gunst for en part»*. Etter bestemmelsen kan det bare kreves dekningen for *«vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket»*.

Bestemmelsen oppstiller med dette et vilkår for dekning av sakskostnader at førstinstansens vedtak er endret «til gunst for en part». I saken her omgjorde som nevnt Stiftelsesklagenemnda Stiftelsestilsynets vedtak om å avslå stiftelsens søknad om endring av vedtektene, og godkjente stiftelsens søknad om endring av vedtektene. Stiftelsen fikk dermed fullt medhold i klagen, og Stiftelsestilsynets vedtak ble dermed «endret til gunst» for stiftelsen.

Dekning etter forvaltningsloven § 36 forutsetter videre at parten har hatt «kostnader» for å få endret det opprinnelige vedtaket.

Som hovedregel er det bare partens «direkte utgifter» i anledning klagesaken som omfattes av kostnadsbegrepet, jf. NOU 2019: 5 Ny forvaltningslov – Lov om saksbehandlingen i offentlig forvaltning, punkt 29.2.3 på side 459. I praksis og juridisk teori er det lagt til grunn at partens eget arbeid med saken i utgangspunktet ikke regnes som en «kostnad» i lovens forstand, jf. eksempelvis SOMB-2004-64, JDLOV-2014-7205A og Geir Woxholth, *Forvaltningsloven med kommentarer*, 5. utg., Oslo 2011 side 588. Der parten er en juridisk person, så som en stiftelse, er det i praksis lagt til grunn at arbeid som er utført av den juridiske personens egne ansatte, styremedlemmer e.l. ikke er en kostnad som parten kan kreve dekket etter forvaltningsloven § 36 første ledd.

I saken her er det krevd dekning av stiftelsens kostnader ved å engasjere advokat Berg til å bistå i klagesaken. Ut fra det som er opplyst i saken legger nemnda til grunn advokat Bergs bistand ble utført som advokat, og ikke som styremedlem i stiftelsen.

Det følger av lovens ordlyd at det er *«vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket»* som kan kreves dekket. Det er ikke tvilsomt at advokatutgiftene i denne saken må anses som «vesentlige kostnader» som kan kreves dekket.

Nødvendighetskravet i forvaltningsloven § 36 første ledd innebærer videre at det må gjøres en konkret vurdering i hver sak av om kostnadene var nødvendige. Det uttales i Ot.prp. nr. 3 (1976-1977) side 101 at det må legges vesentlig vekt på hvorvidt det var forståelig at parten pådro seg utgifter, samt feilens art og sakens vanskelighetsgrad. Bestemmelsen gir ikke rett til dekning av alle kostnader en part påføres i forbindelse med endring av et forvaltningsvedtak, men Sivilombudet har lagt til grunn at det i nødvendighetsvurderingen skal legges vesentlig vekt på hva parten selv med rimelighet har oppfattet som naturlige tiltak, jf. SOMB-2011-2482. I J.F. Bernts kommentarer til forvaltningsloven i Norsk Lovkommentar heter det i note 948 om advokatutgifter:

«I praksis er det særlig spørsmål om det har vært nødvendig etter § 36 første ledd for parten å få advokatbistand for å få rettet opp vedtak som bygger på feil i saksbehandlingen eller annen ugyldighetsgrunn. Utgangspunktet bør i slike saker være at utgifter for advokatbistand ikke kan avvises som unødvendige etter § 36.»

Klagesaken gjaldt omdanning av stiftelsens vedtekter etter stiftelsesloven §§ 45 og 46. Temaet i saken var av juridisk art der det var nødvendig å gå inn i og vurdere rettskildene på området.

Arbeidet har ellers blant annet gått ut på gjennomgang av Stiftelsestilsynets avslag, gjennomgang og analyse av historisk materiale, korrespondanse med stiftelsens tidligere ledere og styremedlemmer, utarbeidelse av klage, og arbeid med brev til Stiftelsesklagenemnda. Det er forståelig at stiftelsen trengte advokatbistand i saken, og advokathonorar var derfor utgifter som var «*nødvendige for å få endret vedtaket*».

Advokaten krever på vegne av stiftelsen totalt 58 000 kroner i sakskostnader. Beløpet inkluderer merverdiavgift på 25 prosent. Det framgår av timelisten at advokaten har arbeidet ■ timer med klagesaken, til en timepris på ■ kroner eksklusiv merverdiavgift. Stiftelsesklagenemnda finner ikke at dette tidsforbruket overgår det som man med rimelighet måtte regne med. Sakskostnadskravet inkluderer også merverdiavgiften som er betalt for advokattjenestene. Stiftelsen Byggfag er ikke registrert i Merverdiavgiftsregisteret, og har dermed ikke rett på fradrag for inngående merverdiavgift. Det betyr at betalt merverdiavgift på advokathonoraret er en kostnad for stiftelsen som kan dekkes etter forvaltningsloven § 36. Stiftelsesklagenemnda tilkjenner derfor stiftelsen dekning av sine advokatutgifter inklusiv merverdiavgift.

Det totale beløpet som dekkes av det offentlige er etter dette 58 000 kroner.

4 Vedtak

Stiftelsesklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Stiftelsen Byggfag tilkjennes sakskostnader med 58 000 kroner som inkluderer merverdiavgift.

Beløpet betales av staten v/Stiftelsestilsynet til Stiftelsen Byggfag.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 4. desember 2024

Gudmund Knudsen
Leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur